

UCHWAŁA NR PR. 0007. 22. 2018
RADY MIASTA RUDA ŚLĄSKA
z dnia 22. 02. 2018 r.

w sprawie przyjęcia 3-letniego „Programu rozwoju pieczy zastępczej
w Mieście Ruda Śląska na lata 2018-2020”

Na podstawie art. 12 pkt 11, art. 92 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 1868 ze zm.) w związku z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2017 poz. 697 ze zm.)

na wniosek Prezydenta Miasta
Rada Miasta Ruda Śląska
uchwała:

- § 1. Przyjąć 3 - letni powiatowy program dotyczący rozwoju pieczy zastępczej pod nazwą „ Program rozwoju pieczy zastępczej w Mieście Ruda Śląska na lata 2018-2020” w treści stanowiącej załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIASTA RUDA ŚLĄSKA

Kazimierz Myszur

UZASADNIENIE

Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tj. art. 180 pkt 1 nałożono na powiaty obowiązek opracowania i realizacji 3-letnich programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych. Przyjęcie „Programu rozwoju pieczy zastępczej w Mieście Ruda Śląska na lata 2018-2020” może stanowić podstawę do ubiegania się o dofinansowanie zadań własnych powiatu z zakresu realizacji zadań systemu pieczy zastępczej ze strony ministra właściwego do spraw rodziny.

Z uwagi na powyższe podjęcie stosownej uchwały uznaje się za zasadne.

Zastępca
Prezydenta Miasta
Anna Krzyszczo

Załącznik

do Uchwały nr PR. 0007.28.2018

Rady Miasta Ruda Śląska

z dnia 22.02.2018r.

**PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W MIEŚCIE RUDA ŚLĄSKA
NA LATA 2018-2020**

Spis treści

Lp.	Nazwa	Numery stron
	Wprowadzenie	3
1.	Zasoby Miasta tworzące system pieczy zastępczej	4
2.	Wnioski do programu	10
3.	Limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2018 - 2020	12
4.	Założenia Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej	13
5.	Projekty socjalne	13
6.	Ewaluacja programu	14

WPROWADZENIE

Zgodnie ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej, Zarządzeniem Prezydenta Miasta Ruda Śląska Nr SP.0050.2.398.2011 z dnia 14 listopada 2011 roku, został wyznaczony organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w Mieście Ruda Śląska. Przepis art 180 pkt. 1 ww. ustawy nakłada na powiat obowiązek opracowania i realizacji 3-letniego powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej, zawierającego między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Mając na uwadze powyższe, jednym z ważnych zadań Miasta jest skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona i pomoc dla nich, która może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Wyrazem realizacji tego kierunku oraz przepisów powyżej cytowanej ustawy jest niniejszy program: „PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W MIEŚCIE RUDA ŚLĄSKA NA LATA 2018 -2020”.

1. ZASOBY MIASTA TWORZĄCE SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ W LATACH 2015-2017

Zasoby Miasta Ruda Śląska tworzące system pieczy zastępczej stanowią (na podstawie danych z realizacji Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Rudzie Śląskiej na lata 2015-2017):

1. Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego realizująca zadania z zakresu socjalizacji i interwencji działająca pod nazwą Ośrodek Pomocy Dzieciom i Rodzinie w Rudzie Śląskiej, która dysponuje 70 miejscami. W strukturze Ośrodka funkcjonuje 7 mieszkań socjalizacyjnych posiadających miejsca interwencyjne. Mieszkania umiejscowione są w dzielnicach Miasta: 2 - Bielszowice, 2 - Bykowina, 2 - Wirek, 1 Ruda.
2. Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego działające pod nazwą Rodzinne Domy Dziecka. Obecnie w Mieście funkcjonują 3 Rodzinne Domy Dziecka, które znajdują się w dzielnicach: Halemba, Bielszowice i Wirek. Dwa z nich powstały w 1981 roku, a ostatni w 2004 roku. Rodzinne Domy Dziecka dysponują 24 miejscami.
3. Dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego, prowadzone przez Ośrodek Święta Elżbieta z Rudy Śląskiej w dzielnicy Wirek. Każda z placówek dysponuje 12 miejscami.
4. Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego dla dziewcząt prowadzona przez Ośrodek Wychowawczo - Rehabilitacyjny „Święta Rodzina” w Ustroniu - Nierodzimiu. Placówka dysponowała od 8 do 20 miejscami. - działała do czerwca 2017 r.

<i>Ilość miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez Miasto Ruda Śląska w latach 2015-2017</i>			
<i>Placówka</i>	<i>Ilość miejsc w 2015r.</i>	<i>Ilość miejsc w 2016r.</i>	<i>Ilość miejsc w 2017r.</i>
Ośrodek Pomocy Dzieciom i Rodzinie	70	70	70
Rodzinny Dom Dziecka Nr 1	8	8	8
Rodzinny Dom Dziecka Nr 2	8	8	8
Rodzinny Dom Dziecka Nr 3	8	8	8
Ośrodek Święta Elżbieta w Rudzie Śląskiej	24	24	24
Ośrodek Wychowawczo-Rehabilitacyjny „Święta Rodzina” w Ustroniu-Nierodzimiu	20	14	8
ŁĄCZNIE	138	132	126

Tabela 1. Ilość miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez Miasto Ruda Śląska w latach 2015-2017.

Ilość dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez Miasto Ruda Śląska w latach 2015-2017

Placówka	Ilość dzieci w 2015r.	Ilość dzieci w 2016r.	Ilość dzieci w 2017r.
Ośrodek Pomocy Dzieciom i Rodzinie	106	96	97
Rodzinny Dom Dziecka Nr 1	10	10	9
Rodzinny Dom Dziecka Nr 2	10	8	8
Rodzinny Dom Dziecka Nr 3	8	8	9
Ośrodek Święta Elżbieta w Rudzie Śląskiej	24	27	25
Ośrodek Wychowawczo-Rehabilitacyjny „Święta Rodzina” w Ustroniu-Nierodzimiu	16	10	5
ŁĄCZNIE	174	159	153

Tabela 2. Ilość dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez Miasto Ruda Śląska w latach 2015-2017.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, tj. ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, placówki opiekuńczo-wychowawcze mogą przyjmować kolejne dzieci powyżej swej dopuszczalnej liczby miejsc jedynie za zezwoleniem wojewody.

5. W Rudzie Śląskiej funkcjonują następujące formy rodzin zastępczych:

Ilość rodzin zastępczych na terenie Miasta Ruda Śląska w latach 2015-2017

Formy rodzin zastępczych		Ilość rodzin w 2015r.	Ilość rodzin w 2016r.	Ilość rodzin w 2017r.
Rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem:		131	133	135
Rodziny zastępcze niezawodowe:		58	56	51
Rodziny zastępcze zawodowe, w tym:		15	15	17
a.	rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego:	2	3	3
b.	rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne:	0	0	1
c.	rodzinne domy dziecka:	0	0	1
ŁĄCZNIE		204	204	203

Tabela 3. Ilość rodzin zastępczych na terenie Miasta Ruda Śląska w latach 2015-2017.

**Ilość dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Ruda Śląska
w latach 2015-2017**

Formy rodzin zastępczych		Ilość dzieci w 2015r.	Ilość dzieci w 2016r.	Ilość dzieci w 2017r.
Rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem:		175	180	182
Rodziny zastępcze niezawodowe:		74	69	64
Rodziny zastępcze zawodowe, w tym:		63	62	74
a.	rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego:	14	14	21
b.	rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne:	0	0	2
c.	rodzinne domy dziecka:	0	0	7
ŁĄCZNIE		312	311	320

Tabela 4. Ilość dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Ruda Śląska w latach 2015-2017.

6. W przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą w związku z wypoczynkiem, udziałem w szkoleniach lub pobytem w szpitalu, piecza zastępcza nad dzieckiem może być powierzona rodzinie pomocowej.

**Ilość rodzin pomocowych i ilość dzieci przebywających w rodzinach pomocowych na terenie
Miasta Ruda Śląska w latach 2015-2017**

Forma rodziny	Ilość rodzin w 2015r.	Ilość rodzin w 2016r.	Ilość rodzin w 2017r.
Rodzina pomocowa:	13	8	8
	Ilość dzieci w 2015r.	Ilość dzieci w 2016r.	Ilość dzieci w 2017r.
	28	17	15

Tabela 5. Ilość rodzin pomocowych i ilość dzieci przebywających w rodzinach pomocowych na terenie Miasta Ruda Śląska w latach 2015-2017.

7. Istotne znaczenie dla systemu pieczy zastępczej w naszym Mieście mają także zawierane porozumienia (umowy) między jednostkami samorządu terytorialnego, które dotyczą umieszczania dzieci, poza terenem Miasta Ruda Śląska, w placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub w rodzinach zastępczych. Powyższe umowy mają charakter cywilnoprawny, a w szczególności określają warunki przyjęcia dziecka oraz zwrotu wydatków na ich opiekę i wychowanie. Równocześnie strony porozumień (umów) zobowiązują się zgodnie współdziałać przy wykonywaniu tych porozumień, udzielając sobie koniecznych

informacji i wyjaśnień, w szczególności udostępniać dokumentację wskazującą podstawę ustalenia prawa do świadczeń.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze i ilość dzieci przebywających w placówkach poza terenem Miasta Ruda Śląska w latach 2015-2017			
Placówka	Ilość dzieci		
	2015r.	2016r.	2017r.
Centrum Wspierania Dziecka i Rodziny - Pszczyna	1	1	1
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza - Dąbrowa Górnicza	1	1	2
Dom Dziecka - Bytom	0	0	1
Ośrodek Pomocy Dzieciom i Rodzinie - Góra Włodawska	6	5	5
Ośrodek Opiekuńczo-Wychowawczy - Gliwice	3	1	1
Dom Dziecka im. D. Savio w Sarnowie	0	0	2
Regionalna Placówka Opiek. - Terap. - Samborowice	0	1	1
Powiatowy Dom Dziecka - Żywiec	1	1	1
Regionalna Placówka Opiek. - Terap. - Cyprzanów	1	1	1
Dom Dziecka Nr 1 w Gliwicach	4	3	0
Rodzinny Dom Dziecka Nr 1 w Rybniku	1	1	0
Dom Dziecka w Rybniku	2	0	0
Dom Dziecka w Ciasnej	1	0	0
Dom Dziecka w Kłobucku	2	0	0
Łącznie	23	15	15

Tabela 6. Placówki opiekuńczo-wychowawcze i ilość dzieci przebywających w placówkach poza terenem Miasta Ruda Śląska w latach 2015-2017.

Dzieci pochodzące z terenu Miasta Ruda Śląska umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej przebywają na terenie innych powiatów na podstawie zawartych porozumień (umów) pomiędzy Powiatami/Miastami.

Ilość rodzin zastępczych poza terenem Miasta Ruda Śląska w latach 2015-2017			
Formy rodzin zastępczych	Ilość rodzin w 2015r.	Ilość rodzin w 2016r.	Ilość rodzin w 2017r.
Rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem:	16	18	18
Rodziny zastępcze niezawodowe:	30	26	25
Rodziny zastępcze zawodowe, w tym:	8	9	9
a. rodzinne domy dziecka:	2	2	2
ŁĄCZNIE	54	53	52

Tabela 7. Ilość rodzin zastępczych poza terenem Miasta Ruda Śląska w latach 2015-2017.

<i>Ilość dzieci przebywających w rodzinach zastępczych poza terenem Miasta Ruda Śląska w latach 2015-2017</i>			
<i>Formy rodzin zastępczych</i>	<i>Ilość dzieci w 2015r.</i>	<i>Ilość dzieci w 2016r.</i>	<i>Ilość dzieci w 2017r.</i>
Rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem:	21	22	23
Rodziny zastępcze niezawodowe:	43	35	31
Rodziny zastępcze zawodowe, w tym:	20	20	16
a. rodzinne domy dziecka:	7	7	2
ŁĄCZNIE	84	77	70

Tabela 8. Ilość dzieci przebywających w rodzinach zastępczych poza terenem Miasta Ruda Śląska w latach 2015-2017.

Stosowne porozumienia pomiędzy powiatami są również zawierane w przypadku, gdy na terenie Miasta Ruda Śląska przebywają w rodzinach zastępczych dzieci pochodzące z innych Powiatów/Miast.

Głównymi przyczynami umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej poza powiatem lub dzieci pochodzących z innych miast na terenie Miasta Ruda Śląska są w szczególności: orzeczenie sądu o umieszczeniu dzieci u krewnych, którzy zamieszkują poza Miastem Ruda Śląska lub na jego terenie; rodziny zastępcze zawodowe, które przyjmują dzieci z miasta, które pokrywa koszty utrzymania dzieci oraz wynagrodzenie rodziny zastępczej; przeprowadzenie się rodziny zastępczej na teren innego powiatu lub do Miasta Ruda Śląska.

<i>Ilość zawartych porozumień pomiędzy jednostkami samorządów terytorialnych w latach 2015-2017</i>			
<i>Porozumienia dotyczące:</i>	<i>Ilość umów w 2015r.</i>	<i>Ilość umów w 2016r.</i>	<i>Ilość umów w 2017r.</i>
Umieszczenia dzieci z Rudy Śląskiej poza powiatem	115	152	108
Przyjęcia dzieci spoza Rudy Śląskiej na teren miasta	58	69	68
ŁĄCZNIE	173	221	176

Tabela 9. Ilość zawartych porozumień pomiędzy jednostkami samorządów terytorialnych w latach 2015-2017.

Podczas realizacji Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Rudzie Śląskiej na lata 2015-2017 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej pełniący funkcje Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej kierował się poniższymi zasadami:

- a) dobrem dzieci, które potrzebują ochrony i pomocy ze strony dorosłych,

- b) współpracą interdyscyplinarną z instytucjami działającymi na rzecz dziecka,
- c) zapewnieniem dzieciom mądrej i pieczołowitej opieki oraz troskliwego środowiska wychowawczego,
- d) zaspokojeniem potrzeb emocjonalnych, zdrowotnych, edukacyjnych dzieci, w trosce o harmonijny rozwój i samodzielność życiową dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Łączną ilość dzieci przebywających w przestrzeni pieczy zastępczej w latach 2015-2017 przedstawia poniższa tabela.

<i>Ilość dzieci przebywających w pieczy zastępczej w latach 2015-2017</i>			
<i>Formy pieczy zastępczej</i>	<i>Ilość dzieci w 2015r.</i>	<i>Ilość dzieci w 2016r.</i>	<i>Ilość dzieci w 2017r.</i>
Rodziny zastępcze, w tym:	395	389	392
a. na terenie Miasta:	311	312	320
b. poza terenem Miasta:	84	77	72
Placówki opiekuńczo-wychowawcze, w tym:	197	174	168
a. prowadzone przez Miasto:	174	159	153
b. poza terenem Miasta	23	15	15
ŁĄCZNIE	592	563	560

Tabela 10. Ilość dzieci przebywających w pieczy zastępczej w latach 2015-2017.

8. Pełnoletni wychowankowie opuszczający rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze, stosownie do obowiązujących przepisów, są objęci pomocą, która ma na celu ich życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem lokalnym. Usamodzielniani wychowankowie otrzymują m.in. pomoc na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie, na zagospodarowanie oraz pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych.

<i>Liczba usamodzielnianych wychowanków, którzy zostali objęci pomocą w latach 2015-2017</i>			
<i>Formy pomocy</i>	<i>Liczba osób w 2015r.</i>	<i>Liczba osób w 2016r.</i>	<i>Liczba osób w 2017r.</i>
Kontynuowanie nauki	119	124	118
Usamodzielnienie	35	16	34
Zagospodarowanie	30	17	38
Odpowiednie warunki mieszkaniowe	28	26	23

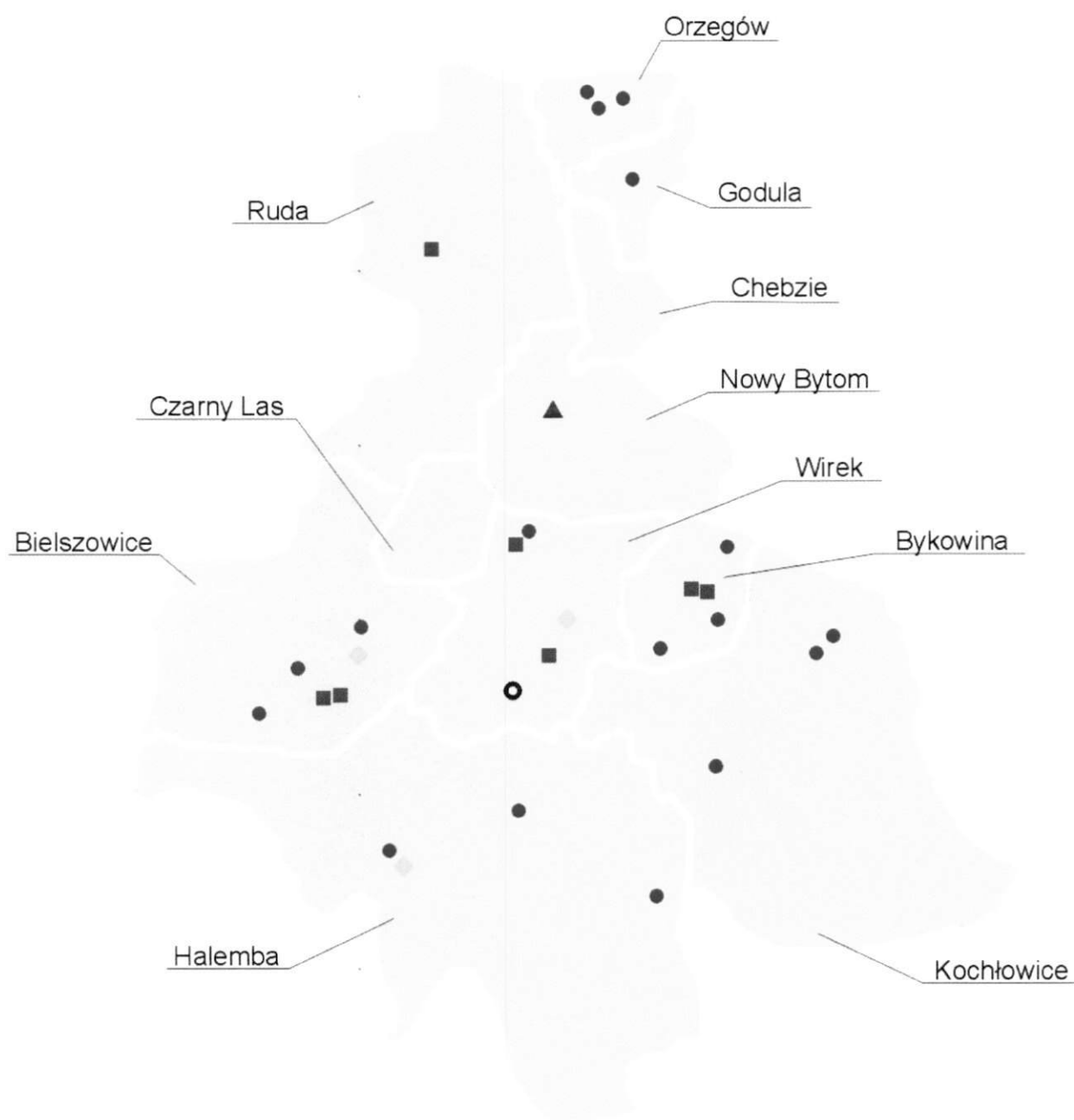
Tabela 10. Liczba usamodzielnianych wychowanków, którzy zostali objęci pomocą w latach 2015-2017.

Dzięki pomocy pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej w usamodzielnieniu, pełnoletnie osoby przebywające w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych mają zapewniony start w dorosłość.

Wejście w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, spowodowało także zmiany w organizacji pomocy rodzinom zastępczym w Naszym Mieście. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Zarządzeniem Prezydenta Miasta Ruda Śląska, został wyznaczony organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej. W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej funkcjonują: Dział Pieczy Zastępczej oraz Dział Obsługi i Finansowania Opieki nad Dzieckiem. Do zadań Działu Pieczy Zastępczej należy w szczególności: prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, organizowanie szkoleń dla kandydatów i rodzin zastępczych, ocena rodzin zastępczych, dokonywanie okresowej oceny sytuacji dziecka w rodzinie zastępczej, prowadzenie pomocy psychologicznej dla dzieci i rodziców zastępczych, wspieranie usamodzielnianych wychowanków. Istotne znaczenie w pracy Działu ma stały kontakt z rodzinami zastępczymi w celu rozwiązywania bieżących problemów i wspierania rodzin oraz analizowanie aktualnej sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Natomiast do zadań Działu Obsługi i Finansowania Opieki nad dzieckiem należy m.in. finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu Miasta w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, finansowanie pomocy przyznawanej usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej, opracowywanie porozumień w sprawie umieszczania i ponoszenia wydatków na utrzymanie dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych, prowadzenie spraw związanych z przyznawaniem wynagrodzeń dla rodzin zastępczych zawodowych, rodzin pomocowych oraz osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich oraz prowadzenie postępowań administracyjnych związanych z odpłatnością rodziców biologicznych za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Miasto Ruda Śląska aktualnie dysponuje strukturą pomocy i wsparcia pieczy zastępczej, która stanowi bazę do dalszego rozwijania i udoskonalania, która może być dostosowywana do nowych standardów i diagnozowanych potrzeb.

INFRASTRUKTURA PIECZY ZASTĘPCZEJ W RUDZIE ŚLĄSKIEJ

Legenda:

- ▲ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
- Organizator rodzinnej pieczy zastępczej
- Ośrodek Pomocy Dzieciom i Rodzinie
- Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego
- ◆ Rodzinne Domy Dziecka
- Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego
- Ośrodek Święta Elżbieta
- Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego
- Rodziny zastępcze zawodowe

Rysunek 1. Infrastruktura pieczy zastępczej w Rudzie Śląskiej - stan na 31-12-2017r.

2. WNIOSKI DO PROGRAMU

1. W przypadku kiedy rodzina naturalna dziecka nie jest w stanie poradzić sobie z opieką i wychowaniem dziecka, zachodzi konieczność udzielenia jej pomocy z zewnątrz oraz niezbędnego wsparcia, a w ostateczności interwencji, która skutkuje umieszczeniem dziecka w przestrzeni pieczy zastępczej. W związku z działaniami m.in. szkoły (która w pierwszej kolejności jest w stanie zauważyć i zareagować na pojawiające się problemy opiekuńczo-wychowawcze dziecka), jak również pracowników socjalnych, Policji ujawniane są sytuacje, które stwarzają konieczność podjęcia działań interwencyjnych. W wyniku interwencji kryzysowej dzieci trafiają najczęściej do rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcje pogotowia rodzinnego lub placówki opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego. W celu uniknięcia zabezpieczenia dziecka w przestrzeni pieczy zastępczej konieczne jest podejmowanie intensywnej pracy z rodzinami naturalnymi, szczególnie w obszarze sprawowania opieki nad dzieckiem m. in. poprzez umożliwienie kontynuowania udziału dzieci w zajęciach grup profilaktyczno-rozwojowych lub w placówkach wsparcia dziennego oraz podejmowanie intensywnych działań w celu powrotu dzieci do środowiska naturalnego. Powyższe zadania, w myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, realizowane są na podstawie Gminnego Programu Wspierania Rodziny.
2. Istotna jest praca nad usamodzielnianiem pełnoletnich wychowanków z instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej (m. in. poprzez pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych). Ważną rolę odgrywa tu Społeczna Komisja Mieszkaniowa w Rudzie Śląskiej, która powoływana jest zarządzeniem Prezydenta Miasta Ruda Śląska.
3. Z uwagi na to, że nie wszystkie dzieci kwalifikują się do umieszczenia w rodzinnych formach pieczy zastępczej należy zachować system instytucjonalny w postaci placówek opiekuńczo-wychowawczych. Dotyczy to w szczególności: licznego rodzeństwa, dzieci z zaawansowanym procesem demoralizacji, dzieci które wymagają specjalistycznej terapii i rehabilitacji, dzieci dla których nie ma kandydatów na rodziny zastępcze, a posiadają uregulowaną sytuację prawną lub zostały pozostawione w szpitalu i mogą zostać zgłoszone do procesu przysposobienia.
4. Jednym z głównych celów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest umieszczanie małoletnich w rodzinnych formach opieki zastępczej. Szczególnie istotne jest więc poszukiwanie, pozyskiwanie oraz szkolenie nowych kandydatów na rodziny zastępcze, w tym w szczególności zawodowe rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego.

Mając na uwadze bieżącą diagnozę systemu pieczy zastępczej można stwierdzić, iż zasadne jest systematyczne zwiększanie liczby zawodowych rodzin zastępczych, mając jednak na uwadze nie tylko potrzeby w zakresie zabezpieczania dzieci w rodzinnych formach opieki zastępczej, lecz także możliwości finansowe Miasta. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na Miasto wiele zobowiązań finansowych dotyczących rodzin zastępczych, które niejednokrotnie są znacznym dodatkowym obciążeniem budżetu.

Z dniem 1 stycznia 2015 roku zostały przekształcone świadczenia fakultatywne w obligatoryjne, tj. świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania lokalu mieszkalnego, zatrudnienie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich oraz zwiększenie kwot obligatoryjnych świadczeń pieniężnych przysługujących rodzinom zastępczym na każde umieszczone dziecko w rodzinie poprzez niepomniejszanie tego świadczenia o dochód dziecka. Należy także wspomnieć, iż ustawa zobowiązuje m. in. poprzez działania asystenta rodziny, pracownika socjalnego do wspierania rodzin naturalnych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Niejednokrotnie taka pomoc ma na celu zapobieganie działaniom interwencyjnym, zmniejszając ilość nowych miejsc do zabezpieczenia dzieci w systemie pieczy zastępczej. Wzmacnianie rodziny naturalnej poprzez organizację różnorodnej pomocy specjalistycznej, przez instytucje i podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny, powinno skutkować brakiem konieczności zabezpieczenia w formach pieczy zastępczej. Jednakże należy mieć na uwadze, że istniejąca liczba rodzin zastępczych zawodowych, a w szczególności pełniących funkcję pogotowia rodzinnego jest niewystarczająca do potrzeb.

Powyższe wnioski pozostają zgodne z założeniami projektów socjalnych zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ruda Śląska na lata 2015-2030.

3. LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH NA LATA 2018 - 2020

Plan limitów rodzin zastępczych zawodowych zawarty w Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej w Rudzie Śląskiej na lata 2015-2017 został wykonany, dlatego też kierując się dobrem dzieci z terenu Miasta należy określić, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, nowy coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

W latach 2018-2020, zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zostaną utworzone nowe zawodowe rodziny zastępcze w ilości:

<i>Limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2018-2020</i>		
Rok	Ilość nowych rodzin zastępczych zawodowych	Uwagi
2018	1	---
2019	1	---
2020	1	---

Tabela 11. Limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2018-2020.

W przypadku gdy zaistnieje możliwość wykorzystania innych środków finansowych, między innymi z budżetu Państwa, programów ogłaszanych przez Ministerstwo lub

finansowanych ze środków unijnych, istnieje możliwość zwiększenia limitów rodzin zastępczych zawodowych na poszczególne lata.

Powyższe limity nie dotyczą tworzenia rodzin zastępczych zawodowych w przypadku całkowitego finansowania lub współfinansowania wszystkich świadczeń przysługujących rodzinie wypłacanych przez inny powiat. W tym wypadku warunkiem utworzenia zawodowej rodziny zastępczej jest wyłącznie zgoda powiatu zobowiązanego do finansowania lub współfinansowania takiej rodziny.

4. ZAŁOŻENIA PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ

1. Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej:
  - promowanie rodzinnych form pieczy zastępczej;
  - tworzenie nowych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka;
  - wspieranie ustanowionych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka.
2. Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych w procesie opieki i wychowania dzieci:
  - prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych przez Miasto Ruda Śląska i współpraca z nimi.
3. Usamodzielnianie pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych:
  - zapewnienie pełnoletnim wychowankom z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych odpowiednich warunków sprzyjających zdobywaniu umiejętności życiowych koniecznych do samodzielnego funkcjonowania.

5. PROJEKTY SOCJALNE

Poniższe projekty socjalne wraz z niniejszym programem są zgodne z celem strategicznym: „Rozwijanie efektywnego systemu pomocy i integracji społecznej” oraz kierunkami działań: „Wprowadzanie i rozwijanie nowatorskich działań w obszarze pomocy i integracji społecznej” i „Rozwój i doskonalenie systemu pieczy zastępczej” zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ruda Śląska na lata 2015-2030.

Cel 1 - Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej

Lp.	<i>Projekt socjalny</i>
1.	Rodzicielstwo zastępcze - popularyzowanie idei.
2.	Program szkolenia dla rodzin zastępczych „Dom”.

3.	Tworzenie na terenie miasta Ruda Śląska zawodowych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka.
4.	Pomoc koordynatora pieczy zastępczej.
5.	„Nie musisz być sam” - system wsparcia dla rodzin zastępczych.
6.	Pomoc psychologiczna rodzinie zastępczej.

Tabela 12. Projekty socjalne - Cel 1 Programu.

Cel 2 - Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych w procesie opieki i wychowania dzieci

Lp.	<i>Projekt socjalny</i>
1.	Pieczka zastępcza realizowana przez placówkę opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego.
2.	Prowadzenie Rodzinnych Domów Dziecka - placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.

Tabela 13. Projekty socjalne - Cel 2 Programu.

Cel 3 - Usamodzielnianie pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych

Lp.	<i>Projekt socjalny</i>
1.	Grupa edukacyjna dla osób usamodzielnianych.
2.	Zabezpieczenie schronienia w formie miejsca pobytu tymczasowego w lokalu mieszkalnym.

Tabela 14. Projekty socjalne - Cel 3 Programu.

6. EWALUACJA PROGRAMU

Program będzie podlegał ewaluacji, która uwzględni:

1. Ocena stopnia realizacji poszczególnych projektów zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ruda Śląska na lata 2015-2030.
2. Ocena stopnia realizacji celów szczegółowych zawartych w programie.
3. Ocena efektów podejmowanych działań.

Wskaźniki ewaluacji:

1. Liczba przeszkolonych oraz ustanowionych rodzin zastępczych.
2. Liczba usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej.
3. Liczba dzieci z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych powracających do rodzin naturalnych.

Ewaluacja pozwoli na:

1. Rozwijanie form opieki nad dzieckiem dostosowanych do potrzeb istniejących w Mieście.
2. Zwiększenie skuteczności działań na rzecz dziecka przebywającego w pieczy zastępczej.
3. Nakreślenie dalszych kierunków rozwoju systemu pieczy zastępczej w Mieście Ruda Śląska.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIASTA RUDA ŚLĄSKA

Kazimierz Myszur

